

TÜRKİYE'DEN YABANCI DEVLETE İADENİN TEMEL ŞARTLARI

THE MAIN CONDITIONS FOR EXTRADITION FROM TURKEY TO A FOREIGN STATE

Türkiye'den yabancı devlete iadenin temel şartları 6706 sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu'nun 10. maddesinde düzenlenmiştir.

Maddenin 1. fıkrası şöyledir: “*Yabancı ülkede işlenen bir suç nedeniyle hakkında adli merciler tarafından ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılan ya da mahkûmiyet kararı verilen bir yabancı, talep üzerine, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da hükmedilen cezanın infazı amacıyla talep eden devlete iade edilebilir.*”

Buna göre, iade talebinin dayanağını teşkil eden suç “*yabancı ülkede*” işlenmiş olmalıdır. Türkiye’de işlenen suçlarda Türk mahkemelerinin yargı yetkisi mevcuttur ve 6706 sayılı Kanunun 11. maddesinin 1/c bendi uyarınca, iade talebine esas teşkil eden fiilin “Türkiye’nin yargılama yetkisine giren bir suç olması” halinde yabancı devletin iade talebi kabul edilmez.

Yabancı devlete iade ancak işlenen bir “*suç*” nedeniyle gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla kabahat niteliğindeki ya da idarî cezayı gerektiren fiiller iadeye elverişli değildir. İadenin gerçekleştirilmesi için işlenen suç nedeniyle iadesi istenen kişi hakkında adli merciler tarafından ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılmış ya da mahkûmiyet kararı verilmiş olmalıdır.

Kanunun 2. maddesinin 1/a bendi uyarınca, “*adli merci*”, mahkeme, hâkimlik ve savcılıklar ile kanunla istisnâ olarak ceza soruşturması yapma yetkisi verilen diğer makamları, devletlerin milletlerarası andlaşmalara yaptıkları beyanlarda belirttikleri mercileri ifade eder. Şu halde, sadece adli merciler tarafından gerçekleştirilen soruşturma ve kovuşturmalar nedeniyle ya da cezanın infazı amacıyla iade talebinde bulunulması mümkün olup, idarî merciler tarafından yapılan soruşturmalara dayalı olarak ya da idari yaptırımlar nedeniyle kişilerin iade edilmesi imkânı bulunmamaktadır.

Kanunda “*işlenen bir suç*” ifadesine yer verilmiş olmakla birlikte, kişinin suç işleyip işlemediğinin henüz kesin olarak belirlenmediği soruşturma ve kovuşturma aşamalarında da iade mümkün olduğundan, masumiyet karinesi dikkate alınarak, Kanundaki bu ifadenin “işlenen ya da işlendiği iddia edilen bir suç” şeklinde anlaşılması yerinde olacaktır.

Öte yandan, iadesi talep edilen kişi bir “*yabancı*” olmalıdır. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun

The main conditions for extradition from Turkey to a foreign state have been regulated under Article 10 of the Law No. 6706 on International Judicial Cooperation in Criminal Matters.

Paragraph one of Article 10 stipulates that: “*A foreigner against whom the judicial authorities have initiated criminal investigation or prosecution or rendered conviction for an offence committed in a foreign country may be extradited to the requesting State, upon request, in order*

to conclude the investigation or prosecution or to serve the imposed sentence.”

Accordingly, the offence, constituting the basis of extradition request, should be committed in a “*foreign country*”. For offences committed in Turkey, jurisdiction of Turkish courts shall apply, and as per Article 11/1(c) of the Law No. 6706, the request for extradition from a foreign state shall not be accepted if the offence, forming the basis for the extradition request, falls “*within the jurisdiction of Turkey*”.

Extradition to a foreign state may only be granted in the presence of commission of an “*offence*”. Therefore, acts having the characteristics of misdemeanor or necessitating administrative sentences shall not be eligible for extradition. In order for extradition to be granted, a criminal investigation or prosecution should be initiated by judicial authorities for the committed offence or a conviction decisions should be rendered about the person whose extradition is sought.

Pursuant to Article 2/1(a) of the Law, “*judicial authority*” shall mean court, offices of judges and prosecutors and other authorities, which are granted, statutorily and exceptionally, with the competence of conducting criminal investigation, as well as authorities defined under declarations of the States to the international treaties. Thereby, it is possible to request for extradition only owing to investigations and prosecutions conducted by judicial authorities or for the purpose of serving of sentence; however, it is not possible to extradite persons based on investigations conducted by administrative authorities or owing to administrative sanctions.

The wording of “*a committed offence*” is included in the law; nevertheless, it is possible to extradite in investigation or prosecution phases in which the commission of an offence by the sought person was not definitely established, and thus, by taking into consideration the principle of presumption of innocence, it would be appropriate to understand such wording in the law as “*an offence committed or allegedly committed*”.

On the other hand, the person, whose extradition is sought, shall be a “*foreigner*”. Article 3 of the Law No. 6458 on Foreigners

3. maddesi uyarınca yabancı, “Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi” ifade eder. 6706 sayılı Kanununun 11. maddesinin 1/a bendinde de “Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, iadesi talep edilen kişinin Türk vatandaşı olması halinde iadenin kabul edilmeyeceği” düzenlenmek suretiyle, “vatandaşın iade edilmezliği” ilkesi benimsenmiş ve iadenin ancak yabancılar için mümkün olduğu ayrıca vurgulanmıştır.

Yine, iade yabancı devlet tarafından yapılacak “talep üzerine” gerçekleştirilebilir ve kişi ancak “talep eden devlete” iade edilebilir. Bir yabancı devletin üçüncü bir devlet lehine iade talebinde bulunması mümkün değildir.

10. maddenin 2. fıkrasında yabancı devlete iade için öngörülen asgari ceza miktarları ile çifte cezalandırılabilirlik şartı düzenlenmiştir. Buna göre, “Talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre, soruşturma veya kovuşturma aşamasında üst sınırı bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlardan dolayı iade talebi kabul edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinin kabul edilebilmesi için hükmolunan cezanın en az dört ay hürriyeti bağlayıcı ceza olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.”

İade zaman alan ve masraflı bir süreç olduğundan, bu fıkradaki düzenleme ile ancak belli ceza miktarını aşan suçlar için iade yoluna başvurulması benimsenmiştir. Söz konusu hüküm uyarınca, üst sınırı bir yılın altında hürriyeti bağlayıcı ceza gerektiren suçlar için iade imkânı bulunmamaktadır. Örneğin üç aydan dokuz aya kadar ceza öngörülen bir suçtan dolayı kişinin iade edilmesi mümkün değildir. Buna karşılık bir aydan iki yıla kadar ceza gerektiren bir suç bakımından, cezanın “üst sınırı bir yıldan fazla” olduğundan iade mümkün olabilecektir. Dikkat etmek gerekir ki kesinleşmiş mahkûmiyet kararlarının infazı aşamasında fiilen çekilecek olan cezanın değil, “hükmolunan cezanın” en az dört ay olması gereklidir.

2. fıkrada yer alan “talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre” ifadesinden, bahse konu şartların her iki devletin kanunu tarafından sağlanması gerektiği anlaşılmaktadır. İade hukukunun temel ilkelerinden olan “çifte cezalandırılabilirlik” şartı uyarınca, iade talebine konu fiil hem talep eden devletin kanununa hem de talep edilen devlet olarak Türk kanununa göre suç teşkil etmelidir. Ancak bu yeterli olmayıp, iade talebine konu suça ilişkin ceza miktarı itibarıyla söz konusu fıkrada öngörülen şartlar da her iki devletin kanunu bakımından mevcut olmalıdır. Örneğin yabancı bir devletin, kendi kanununa göre altı aydan iki yıla kadar hapis cezasını gerektiren karşılıksız yararlanma suçu nedeniyle Türkiye’den iade talebinde bulunması durumunda, aynı fiil Türk Ceza Kanunu’nda suç olarak düzenlendiğinden (m.163/1) çifte cezalandırılabilirlik şartının varlığından söz

and International Protections stipulates that a foreigner shall mean “a person, who does not have a citizenship bond with the State of the Republic of Turkey”. Article 11/1(a) of the Law No. 6706 regulates that “the request for extradition shall not be accepted if the person, who is requested to be extradited, is a Turkish national, except the obligations required for being a party to the International Criminal Court”, and thereby the principle of “non-refoulement” has been adopted and the fact that extradition may only apply to foreigners has also been emphasized.

Again, extradition may be granted “upon request” by a foreign state and the person may only be extradited to the “requesting state”. It is not possible for a foreign state to make an extradition request in favor of a third state.

Paragraph two of Article 10 regulates minimum sentences as foreseen for extradition to a foreign country and the requirement of dual criminality. Accordingly, “Request for extradition may be accepted during the investigation or prosecution phase for offences which require the upper limit of the sentence of deprivation of liberty to be at least one year according to both the law of the requesting state and Turkish law. With regard to finalized convictions, the request for extradition may be accepted if the imposed sentence is deprivation of liberty for at least four months. In the event that the person whose extradition is requested has committed more than one offence, these offences may be included in the request for extradition even if the stipulated sentence for some of them is less than the specified period.”

As the extradition is a time consuming and costly process, the above-mentioned paragraph has regulated that extradition should only be applied to offences requiring sentences that exceed specific amounts. In accordance with this provision, extradition shall not be granted to offences requiring the sentence of deprivation of liberty, the upper limit of which is less than one year. For instance, it shall not be possible to extradite a person for an offence requiring a sentence from three months up to nine months. On the contrary, for an offence requiring a sentence from one month up to two years, extradition may be possible for the fact that “the upper limit of the sentence is more than one year”. It should be noted that in the phase of execution of finalized convictions, it is not the sentence to be actually served, but “the imposed sentence” that needs to be at least four months.

It should be understood from the wording “according to both the law of the requesting State and Turkish law” in paragraph two that these requirements need to be met by the laws of both states. According to the condition of “dual criminality”, being one of the fundamentals of the extradition law, the act constituting the subject matter of the extradition request should be recognized as an offence according to both the law of the requesting state and the Turkish law, as being the requested state. This is, however, not sufficient and conditions stipulated in the said paragraph with respect to amount of sentence for the offence subjected to extradition request should exist in terms of the laws of both states. For instance, when a foreign state requests extradition of a person from Turkey for the offence of benefitting without payment, which, according to the law of the foreign state, requires imprisonment from

edilebilecektir. Ancak suçun Türk hukukuna göre iki aydan altı aya kadar hapis cezasını gerektirmesi nedeniyle, Türk kanunu uyarınca verilecek ceza bir yıldan düşük olduğundan iade talebi kabul edilmeyecektir.

2. fıkranın son cümlesi gereğince, iadesi istenen kişinin birden fazla suçunun bulunması ve bunlardan birinin ceza miktarının fıkra da belirtilenden daha düşük olması halinde, normalde tek başına iadeye elverişli olmayan bu suç iadeye elverişli diğer suçla birlikte iadeye konu yapılabilecektir. Örneğin altı aydan on aya kadar ceza öngörülen bir suç, cezanın üst sınırının bir yıldan düşük olması nedeniyle tek başına iadeye elverişli değilken, iadesi istenen şahıs hakkında üç yıldan beş yıla kadar ceza gerektiren başka bir suçtan dolayı yapılan iade talebiyle birlikte iadeye elverişli hâle gelebilecektir. Aynı şekilde *“para cezasını gerektiren suçlar”* da tek başlarına iadeye elverişli değilken, bu tür suçlar ceza miktarı itibarıyla iadenin mümkün olduğu diğer suçlarla birlikte iade talebine konu edilebilecektir.

10. maddenin 3. fıkrasında *“taleplerin taaddüdü”ne* dair bir düzenlemeye yer verilmiştir. Fıkra hükmü şöyledir: *“Aynı kişi hakkında birden fazla devlet tarafından iade talebinde bulunulması hâlinde, suçların ağırlığı ve işlendiği yer, taleplerin geliş sırası, kişinin vatandaşlığı ve yeniden iade edilme ihtimali gibi şartlar dikkate alınarak, iade taleplerinden hangisinin öncelikli olarak işleme alınacağı Merkezî Makam tarafından belirlenir.”*

6706 sayılı Kanununun 2/1(b) bendi uyarınca Merkezî Makam Adalet Bakanlığını ifade eder. Dolayısıyla birden fazla yabancı devletin iade talebinin varlığı hâlinde, bunlardan hangisine öncelik verileceğine, fıkra da belirtilen kriterler dikkate alınarak Adalet Bakanlığınca karar verilecektir.

Son olarak, 10. maddenin 4. fıkrasında iade hukukunun temel ilkeleri arasında yer alan *“hususîlik ilkesi”* düzenlenmiştir. Buna göre, *“iade hâlinde, kişi ancak iade kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya kişinin mahkûm olduğu ceza infaz edilebilir.”*

Hususîlik ilkesi iade müessesesinin kötüye kullanılmasının engellenmesi ve iadesi istenen kişinin haklarının korunması bakımından önemli bir güvence teşkil etmektedir. Yabancı devletler genellikle iade taleplerinde, kişinin ancak iade talebine konu suçlardan dolayı yargılanacağı veya mahkûm olduğu cezanın infaz edileceği hususunda garanti vermektedirler. Bahse konu ilke uyarınca, Türkiye tarafından iade edilen kişinin başka bir suçtan dolayı da yargılanabilmesi için ilgili yabancı devletin Türkiye'nin muvafakatini alması şarttır. Hususîlik ilkesinin uygulanmasında temel kural bu olmakla birlikte, ikili ve çok taraflı uluslararası sözleşmelerde ilave şartlara da yer verilmektedir.

Yukarıda kısaca açıklanan düzenlemelerden, 6706 sayılı Kanunda öngörülen temel şartların iade hukukunun milletlerarası standartlarıyla uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

six months up to two years, the condition of dual criminality has been met for the same act is recognized as an offence in the Turkish Criminal Code (Article 163/1). However, according to Turkish law, this offence requires imprisonment from two months to six months and thus extradition request shall not be granted since the sentence to be imposed as per Turkish law is less than one year.

As per the last sentence of paragraph two, in the event that the person whose extradition is requested has committed more than one offence, and if the stipulated sentence for some of them is less than the specified period, the offence, which is not extraditable under normal conditions, may be included in the request for extradition together with the other extraditable offence. For instance, while an offence, requiring imprisonment from six months to ten months, is not eligible for extradition alone for the upper limit of sentence is less than one year, it may become eligible for extradition together with an extradition request for another offence committed by the sought person and which requires imprisonment from three years to five years. Likewise, while *“offences requiring monetary fines”* are not eligible for extradition alone, these offences may be included in the request for extradition together with other extraditable offences.

Paragraph three of Article 10 contains a regulation on “plurality of requests”. The paragraph provides that *“Where more than one State request the extradition of the same person, the Central Authority shall determine the request to be primarily processed by taking into account factors such as the gravity of the offences, places where the offences have been committed, sequence of the receipt of the requests, the nationality of the person and probability of re-extradition.”*

According to Article 2/1(b) of the Law No. 6706, Central Authority shall mean the Ministry of Justice. Therefore, when more than one foreign state make an extradition request, the Ministry of Justice shall make a decision regarding the priority of the requests by taking into consideration the criteria set forth in the paragraph.

Finally, paragraph four of Article 10 regulates the *“principle of specialty”*, being among the main principles of extradition law. According to this paragraph, *“In the case of extradition, the person may only be tried for offences forming the basis for the decision of extradition or only the sentence imposed on that person for that offence may be enforced.”*

The principle of specialty provides an important safeguard in terms of preventing misuse of extradition and protecting the rights of persons whose extradition is requested. Foreign states provide guarantees that the person sought shall only be tried for offences forming the basis for extradition or only the sentence imposed on that person for that offence shall be enforced. According to the principle in question, in order for a person extradited by Turkey to be tried for other offences, the foreign state must obtain the approval of Turkey. This is the fundamental rule in implementation of the principle of specialty; nevertheless, additional conditions may be in place in bilateral or multilateral international conventions.

Based on the regulations above, it is understood that the main conditions stipulated in the Law No. 6707 are in line with the international standards of the extradition law.